

Genetisk genealogi skapar ett genombrott för släktforskare

Med hjälp av DNA-toppsning kan man hitta okända släktingar

I lördags hade 45 intresserade personer i dimman halkat sig fram till Folkets Hus i Lysekil. Detta för att lyssna på ett föredrag om DNA inom släktforskningen – genetisk genealogi. Mycket uppskattad föredragshållare var Lisbet Rodin från Strömstads släktforskare, tillika ordförande i Göteborgsregionens Släktforskare. Mötet var initierat av Sällskapet Strömstierna.

Lisbet gav ett antal intressanta exempel på vunna erfarenheter hos både sin och andra släkter genom återkopplingar till böcker inom genetisk genealogi skrivna av svenska författare:

✓ Bojs, Karin, Min Europeiska Familj de senaste 54.000 åren.

✓ Sjölund, Peter, Släktforskare med DNA.

✓ Bojs, Karin och Sjölund, Peter, Svenskarna och deras fäder de senaste 11.000 åren.

✓ Pääbo, Svante, Neandertalmänniskan, på spaning efter försvunna gener.

För att inte gå fel i teorin kring DNA har jag hämtat följande information från Svenska Sällskapet för Genetisk Genealogi (SSGG). Jag rekommenderar starkt ett besök på

deras hemsida <http://ssgg.se/>

Vad är då släktforskning med hjälp av DNA?

Verifiera forskningen

DNA-släktforskning handlar om att med hjälp av DNA-test identifiera delar av ditt eller andras DNA som visar släktskap med andra människor. Med ett DNA-test kan du:

✓ Hitta tidigare okända släktingar

✓ Verifiera att din pappersforskning stämmer

✓ Identifiera eller få ledtrådar till okända fäder

✓ Hitta släktskap i tiden före skriftliga källor

DNA-släktforskningen växer snabbt i stora delar av världen. Inte minst här i Sverige och Norden har många släktforskare upptäckt de fantastiska möjligheter som DNA ger för att söka sin släkt och undersöka hur vår del av världen befolkats genom årtusendena.

DNA eller traditionell släktforskning?

Fråga: Kan man släktforska med hjälp av DNA i stället för traditionell släktforskning i skriftliga källor?

Svar: Nej! Ett DNA-test kan aldrig tala om exakt hur två personer är släkt, om du inte har en bra "pappersforskning" i botten, och DNA kan aldrig berätta hur dina släktingar levde. Men DNA är ett oerhört kraft-

fullt komplement till pappersforskningen och ett verktyg som kan hitta släktskap långt före de skriftliga källornas tid.

Vad är SSGG?

SSGG är ett nätverk för DNA-släktforskare i Sverige. På vår webbplats hittar du svar på många av de frågor som du kan ha kring hur man använder DNA för släktforskning. Du hittar även länkar till många av de verktyg som finns för att analysera dina DNA-resultat djupare än vad testföretagen gör.

Riktlinjer för genetisk genealogi

När man släktforskar med hjälp av DNA-test från sig själv eller andra finns det en hel del att tänka på. DNA kan avslöja integritetskänsliga och hälsomässiga uppgifter om en människa. Det är därför viktigt att följa vissa riktlinjer. Sådana riktlinjer har framtagits av The Genetic Genealogy Standards Committee och SSGG står bakom dessa riktlinjer.

Vilket test ska jag välja?

Den vanligaste frågan från den som är nybörjare inom DNA-släktforskning är "Vilket DNA-test ska jag välja?" Och det enkla svaret är: "Det beror på..."

Det beror på vilket syfte du har med att göra ett DNA-test i din släktforskning. För att försöka hjälpa till i valet av DNA-test presenterar vi här nedan en genomgång av vilket sorts test som kan besvara vilken frågeställning.

DNA-tester för släktforskare erbjuds av flera företag. Längst ner på denna sida hittar du länkar till vart och ett av dem och en presentation av vilka typer av test de erbjuder.

Det finns tre typer av DNA-test. Dessa testar de olika delarna av ditt DNA:

Test av Autosomalt DNA

Med detta kan du hitta nu levande släktingar (upp till 5-10-männingar) via alla grenar i ditt anträd. Andra testade personer, som DNA visar att du är släkt med, visas i en lista tillsammans

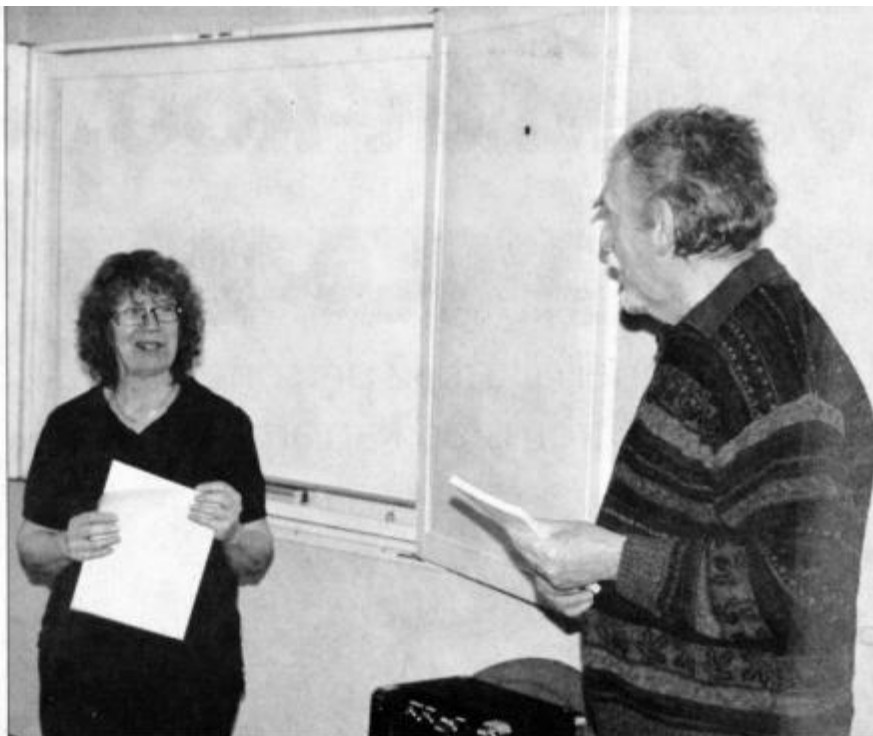
med kontaktuppgifter (normalt brukar man få träff på 100-600 släktingar).

Test av Y-DNA

Här får du reda på två saker. Dels hittar du andra testade personer som är släkt med din raka fädernelinje via sin raka fädernelinje. Dels får du reda på hur din rakt uppstigande fädernelinje migrerat från Afrika för 100 000 år sedan till där du finns idag. Endast män kan testa Y-DNA då kvinnor saknar den s.k. Y-kromosomen.

Test av mtDNA (Mitokondrie-DNA)

Här får du reda på två saker. Dels hittar du andra testade personer som är släkt med din raka mödernelinje via sin raka mödernelinje. Du får även reda på hur din rakt uppstigande kvinnolinje migrerat från Afrika för 100 000 år sedan till där du finns idag. Både kvinnor och män bär på mtDNA och kan alltså testa detta. Var och en av testtyperna har sina förtjänster, beroende på ditt syfte.

Per Stenros i Sällskapet Strömstierna avtackade föreläsaren Lisbet Rodin med lysekilsliteratur.

Kom bara ihåg att det är viktigt att du har en bra släktforskning via vanliga källor i botten! Ett DNA-test kan bara visa att två personer är släkt och ungefär på vilket avstånd. För att veta hur ni är släkt krävs en släktutredning via traditionell släktforskning.

I Facebook-gruppen "DNA-anor" finns många erfarna DNA-släktforskare att fråga inför och efter ditt DNA-test.

Dimman försvann

Nu åter till vår DNA-träff på Folkets Hus: Lisbets föredrag hade väckt intresset hos många av mötesdeltagarna och 22 personer tog chansen att topsa sig som underlag för DNA-analys.

När vi efter föredraget och topsningen skulle vandra/köra hemåt var halkan borta och dimman hade nästan helt försvunnit. Det var litet symboliskt med tanke på hur Lisbets föredrag hade börjat skingrat

dimmorna kring DNA-teorin inom släktforskningen.

När resultaten från våra gjorda topsningar landar hos oss om någon månad kommer Sällskapet Strömstierna att återkomma med DNA Café. Här får då vi chansen att tillsammans med andra släktforskare, inom och utom Lysekil, analysera och diskutera våra nygjorda DNA-tester. Detta blir en spännande fortsättning ...

Per Stenros